

ROZPOČETNICTVÍ A KALKULACE

ROZPOČET

- Rozpočet patří k hlavním nástrojům operativního finančního řízení, jimiž se uskutečňuje finanční plán.
- Rozpočet neziskové organizace říká, kolik peněz bude NO potřebovat k zajištění své činnosti a z jakých zdrojů hodlá tyto peníze získat.
- Pomocí rozpočtu konkretizuje organizace své cíle v jednotlivých činnostech a vyjadřuje je v peněžních jednotkách, a detailně tak propracovává finanční plán.
- Rozpočet vyjadřuje realistický předpoklad, kolik finančních prostředků organizace získá nebo musí získat, aby v daném období dosáhla plánovaných cílů.

TVORBA ROZPOČTU

- Vypracování rozpočtu vyžaduje zapojení řídicích pracovníků všech stupňů, jejich vzájemnou spolupráci a koordinaci a sladění jejich úsilí ve vztahu k poslání organizace.
- Při samotné tvorbě rozpočtu se postupuje:
  - zdola nahoru, kdy se celkový rozpočet stanovuje jako součet představ za jednotlivé aktivity (činnosti či střediska) a
  - shora dolů, kdy se údaje z prvního kroku posoudí a dopracují na centrální úrovni a poté se rozepíší jednotlivým oblastem jako zadání pro plánovaný rok.
- Při tvorbě rozpočtu si klademe následující otázky:
  - Kolik jsme utratili v minulém roce?
  - Nastanou v příštím roce nějaké změny?
  - Plánujeme stejné nebo jiné činnosti?

TVORBA ROZPOČTU

Rozpočet tvoříme pomocí několika metod:

1) Na základě výsledků organizace v minulých letech

- + jednoduchost a menší pracnost
- známe pouze očekávanou skutečnost běžného roku

2) Na základě plánu činností

- + metoda lépe umožňuje reagovat na změny
- pracnost

3) Kombinace předchozích dvou

Část rozpočtu - relativně stabilní a neměnnou - stanovíme podle první metody, část rozpočtu např. pro novou činnost stanovíme podle metody druhé.

DRUHY NÁKLADŮ

Přímé náklady

- vyvíjejí se podle počtu kalkulačních jednic = jednicové náklady
- nákup **materiálu** (kancelářského, spotřebního, zdravotního, atd.);
- nákup **služeb** (telefon, internet, nájemné, poštovné, revize, opravy, atd.);
- **osobní náklady** (mzdy zaměstnanců, ostatní osobní náklady, zdravotní a sociální pojištění, zákonné pojištění odpovědnosti);
- **ostatní** náklady (mimořádné, finanční, daň z příjmů, atd.).

Režijní (nepřímé) náklady

- náklady na řízení organizace, administrativu, fundraising, účetnictví a technickou správu
- přímo nesouvisí s posláním organizace, pro její chod jsou ale naprosto nezbytné
- měly by tedy být rozpočítány do nákladů jednotlivých projektů či středisek

PROGRAMOVÝ ROZPOČET

- Programový rozpočet ukazuje **nákladovou náročnost** jednotlivých činností, aktivit, projektů nebo středisek dané NO a taky zdroje krytí těchto nákladů
- Zachycuje náklady a výnosy pro rozpočtovaný rok **bez ohledu na skutečný tok financí**
- Pro usnadnění práce s rozpočtem v průběhu roku se **struktura nákladů a výnosů stanoví v souladu s účetními výkazy** a účetní evidenci v dané NO.

Postup při tvorbě programového rozpočtu je následující:

- Stanovení jednotlivých projektů, středisek či činností NO podle plánu činností v souladu s posláním NO, **tzv. nákladová střediska**.
- Opět podle plánu činností se vyjádří náklady pro jednotlivé střediska, tzv. **přímé náklady**, a vyjádří se náklady na správu, řízení a administrativu, tzv. **režijní (nepřímé) náklady**.
- Určí se **zdroje financí** pro jednotlivé střediska - výnosy organizace.

VÝNOSY

- NO musí znát, které typy finančních zdrojů má k dispozici, které může získat a v jaké výši je může očekávat.
- Odhad výnosové stránky rozpočtu je složitější. Pro NO neplatí plně tržní zákonitosti, které umožňují ziskové organizaci určitými metodami výpočet

Mezi **základní druhy výnosů** NO patří:

- vlastní výnosy (z prodeje výrobků a služeb, z pronájmu)
  - dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajů a obcí
  - dary sponzorů, jednotlivců
  - členské příspěvky
  - ostatní dary a příspěvky (nadace, veřejné sbírky)
  - finanční výnosy (přijaté úroky, příjmy z reklam)
  - ostatní mimořádné výnosy
- **Rozlišujeme volné vs. vázané zdroje**

ZDROJOVÝ ROZPOČET

- Jedná se o rozpočet, který ukazuje, jaké konkrétní náklady budou hrazeny z jakých konkrétních zdrojů.
- Tento typ rozpočtu je důležitým zdrojem informací pro finanční plánování, pro fundraising a zejména pro dárce, kteří chtějí znát, jak budou jejich finanční prostředky utraceny.
- Zdrojový rozpočet je sestavován pro každý projekt samostatně.
- Jednotlivé položky je vhodné vypočítat individuálně:
Jednotka – počet kusů – cena za kus – cena celkem bez DPH – DPH – cena celkem s DPH

